

KNYGA, KURIA NORĖČIAU ĮSIGYTI

Augustinas Linčius, Vytautas Narbutas.
Gamtos ir žmogaus istorijos pėdsakai
Biržų krašte. Vilnius, leid. Akstis, 2005,
112 p.

Knygų dabar spausdinama daug. Tarp gausaus jų pasirinkimo visuomet randi ir tave dominančią. Tačiau yra ir tokių, kurios domintų, tačiau į tavo akiratį nepatenka. Viena iš tokių įdomių kiekvienam žingeidžiam žmogui, nekalbant jau apie geologą, knygų yra Augustino Linčiaus ir Vytauto Narbuto parengtas leidinys „Gamtos ir žmogaus istorijos pėdsakai Biržų krašte“, išleista 2005 m. Man ji į rankas pateko tik 2007 m. rudenį, mat knygą, siekdama populiarinti Biržų kraštą, išleido Biržų rajono savivaldybė. Nedidelis jos tiražas buvo platinamas vietoje ir visi leidinio egzemplioriai jau rado savo skaitytoją. Todėl vertėtų parengti antrąjį leidimą, nes laikas bėga greitai – auga nauja, keliauti mėgstanti moksleivių ir studentų karta, kuriai nesvetimas domėjimasis savo krašto praeitimi ir jo gamta. Ta proga keletas minčių apie leidinį.

Biržų kraštas, turintis savitų bruožų, išsiskiria iš kitų Lietuvos vietovių. Jis garsus savo istorija ir

unikaliais karstiniais reiškiniiais. Daugelis, dar mokykloje girdėjęs apie Lietuvos didikų Radvilų valdas ir „prasmengančią žemę“, atvykęs į Biržų kraštą ieškos išsamesnės informacijos. Manau, į daugelį klausimų atsakymą galima rasti minėtoje A. Linčiaus ir V. Narbuto knygoje. Beje, dažnai įsigydami naują knygą nežinome jos turinio, tačiau žinome autorių, esame skaitę jo kūrinius. Ir dažniausiai nenusiviliame. Ši nerašyta taisyklė tinka ir šiuo atveju, nes abu autoriai – žinomi mokslininkai-geologai, turintys ir literatūrinio darbo patirtį, parašę ir išleidę ne vieną knygą.

Pirmajame šios knygos leidime aptarti trys svarbiausi Biržų krašto dalykai: jo istorija bei Radvilų siekis išlaikyti Lietuvos gynybinį pajėgumą ir išsaugoti šalies valstybingumą; žemės paviršiuje esantis gipsas, kuris, autorių žodžiais tariant, „Biržų žemės viešpats, pralaimintis tik vandeniui“, sukuria čia savitą kraštovaizdį; Biržų regioninis parkas, liudijantis apie žmonių pastangas išsaugoti gamtos ir istorijos paveldą. Jau vien dėl to, kad autoriai surinko ir paskelbė daugelio žymių šio krašto žmonių pavardes ir trumpai apibūdino jų veiklą, knyga yra labai vertinga, nes kas, jei ne vyresnioji karta, turi suteikti jaunimui žinių apie žmones, kurie po ilgametės Rusijos imperijos okupacijos atkūrė Lietuvos valstybingumą ir vedė lietuvių tautą į šviesą.

Gamtininko, ypač geologo, dėmesio vertas knygos skyrius, kuriame trumpai, tačiau labai nuosekliai pateikta Biržų krašto geologinė sandara ir karstinių reiškinių susidarymo dėsningumai. Tad antrasis patobulintas knygos leidimas bus naudingas ne tik Biržų krašto svečiui, bet ir prityrusiam gamtos mokslų specialistui bei akademiniam jaunimui.

Prasmego žemė ... (V. Mikulėno nuotr.).

The ground has sunken... (Photo by V. Mikulėnas).

Vytautas Juodkazis